

WWW.HOWTOTEST.BE

www.howtest.be
psychodiagnostisch platform

EEN DIGITAAL PLATFORM VOOR DE NEUROPSYCHOLOGISCHE TESTPRAKTIJK

MIET CRAEYNEST & KATHLEEN OMEY (HOWEST)

howest.be

<http://psycholab.howest.be/>

Neuropsychologische assessment bij kinderen

NEUROPSYCHOLOGISCHE VRAAGSTELLING

Wat is de impact op het cognitief en gedragsmatig functioneren?

Kunnen afwijkingen in gedrag/cognitie gerelateerd worden aan neuropsychologische dysfuncties?

TOTAALBEELD VAN DE STERKE EN ZWAKKE FUNCTIES

GEKENDE HERSENBESCHADIGING

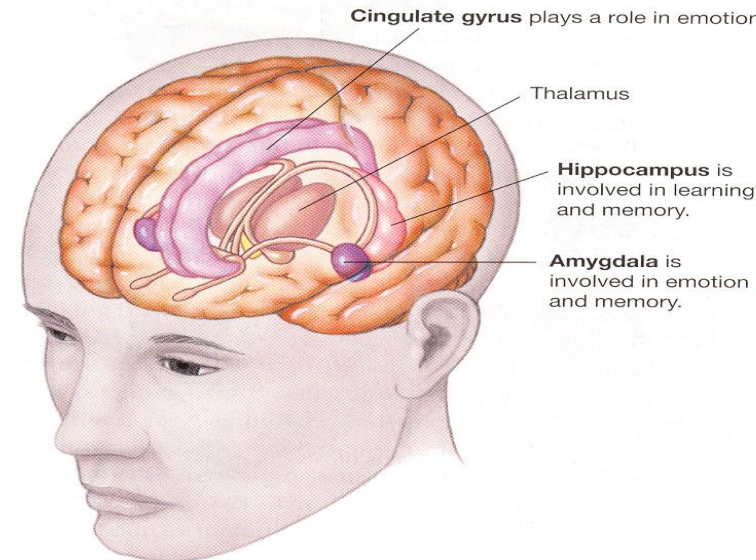

- primair: neurologische malformaties, hersentumoren, genetische aandoeningen, ontwikkelingsstoornissen, O₂-tekort, infecties, hersentrauma, etc.
- secundair: als gevolg van ziektes (vb. hartafwijking), intoxicatie en ziektes bij moeder tijdens zwangerschap, bestraling, en chemotherapie, etc.

GROWING INTO DEFICIT vs PLASTICITEIT

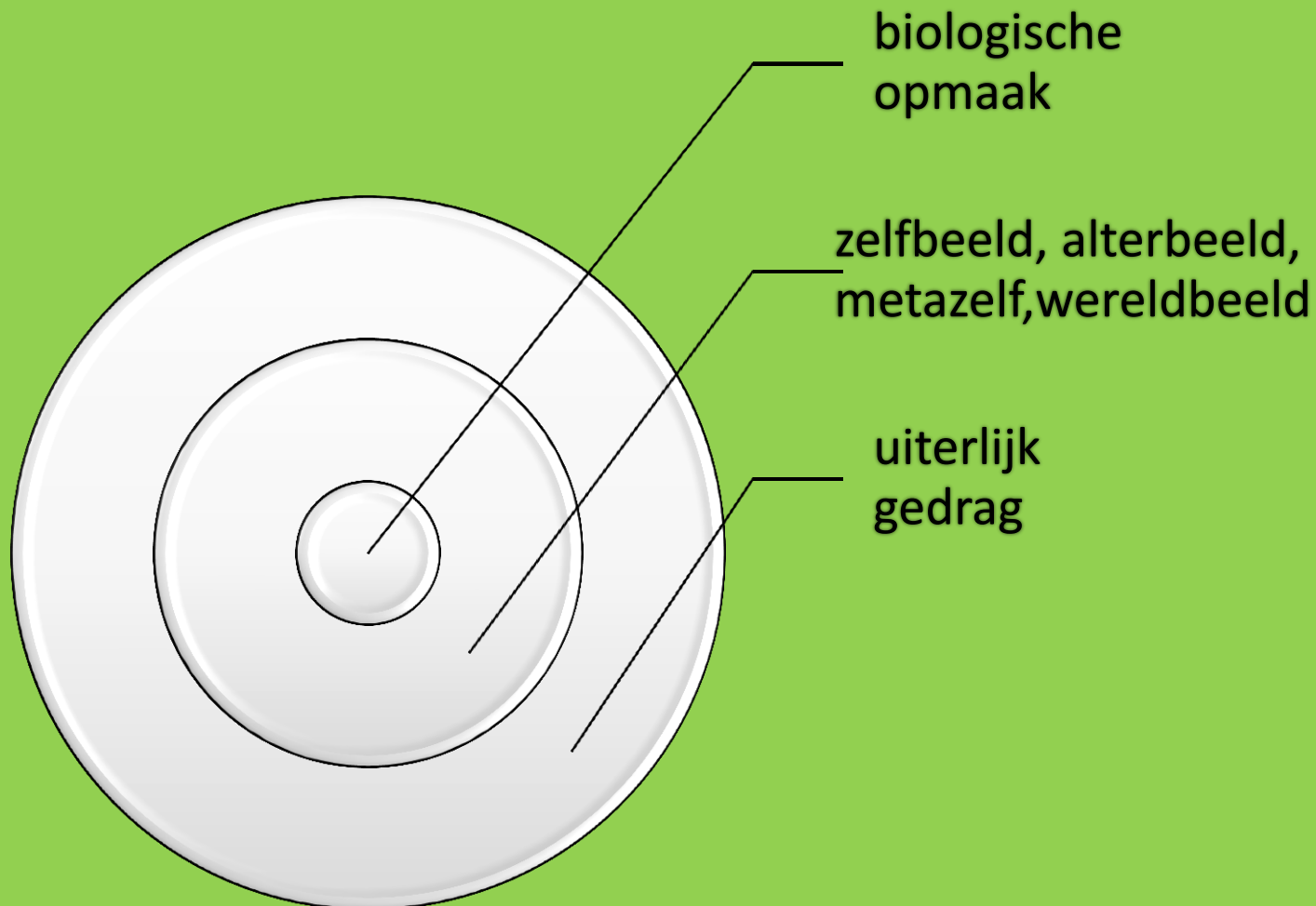

vankelijk een grote uitval, die echter geheel of gedeeltelijk wordt ingekleinerd). (Vrij naar Taylor en Alden 1997.)

● **Figure 9-13 The limbic system** Anatomically, the limbic system is part of the cerebrum.

GEEN GEKENDE HERSENBESCHADIGING

NEUROPSYCHOLOGISCHE ASSESSMENT

Sensorische informatieverwerking en -regulatie

Aandacht

Geheugen en Leren

Taal

Visuospatiële functies

Praxie

Executieve functies

Sensorische informatieverwerking

Lage neurologische prikkeldrempel (sensitisatie)

Prikkel

Prikkel

begeleiding (psychoeducatie, ouderbegeleiding, therapie)
moet aansluiten op regulatieprofiel (cfr Floortime
methode van Greenspan.

nd

Actieve
gedragsrespons

Passieve
gedragsrespons

weinig
prikkelgevoelig

Prikkel
zoekend

Hoge neurologische prikkeldrempel (habituatie)

Prikkelgevoelig patroon

- overgevoeligheid voor tast, geur, geluid, beelden, beweging, emoties van zichzelf en anderen, eigen fantasie/gedachten
- **Peuter/kleuter:** zeurderig gedrag, veel wenen, overspoeling lokt angst uit, paniekerig, soms woede uitbarstingen of dwingend gedrag vanuit overspoeling.
- **Lagere school:** afleidbaar, stemmingswisselingen, beledigingen of plagerijen komen heel hard aan, niet om kunnen met drukte (vb. feest), eigen fantasie maakt bang, emoties van zichzelf en anderen op intenser niveau beleefd (soms met woede uitbarstingen/agressie tot gevolg), voelsprietten voor emotie van anderen, ...

Prikkelvermijdend patroon

- **voorkomt overspoeling door controle gedrag → beeld van koppig en rigied kind**
- **Peuter/kleuter:** blijft ahw hangen in 'neen' fase. Definieert zich vooral door wat hij/zij niet zal doen. Moeite met overgangssituaties (agressief reageren), zeer volhardend, veel weerstand tegen verandering, arm fantasiespel (steeds zelfde speelgoedje – vaak spelthema's bewaken en controleren), soms starre rituelen
- **Lagere School:** werkt liever alleen, speelt niet met anderen als ze niet doen wat kind zegt, vanuit behoefte aan controle tiranniek/eisend gedrag (de pen moet zo liggen en niet anders), graag focus op 1 iets (obsessief), voorkeur voor rustig, zittend spel (TV, PC)

Weinig Prikkelgevoelig Patroon

- Eigen gedachten/fantasie worden niet geprefereerd maar aandacht naar binnen richten is eenvoudiger → beeld van een in zichzelf gekeerd kind
- **Kleuter:** weinig exploratie van buitenwereld, VTSO kan dit nog versterken, prefereert alleen zijn maar wel in staat tot warm contact met ouders (kind zal niet spontaan knuffelen maar reageert wel op initiatief van ouders), minder gevoelig voor pijn (bvb. bij oorontsteking) of gedraaide kleding
- **Lagere school:** lijkt niet te horen wat ik zegt, reageert niet op naam (gewone toon), lijkt wazig in een drukke omgeving, weinig vrienden, graag op zichzelf, snel opgeven, blijft lang graag vertoeven in eigen fantasie of denkwereld, snel opgeven, zwakker evenwicht/kracht, houterig, dagdagelijkse communicatie eerder beperkt.

Prikkelzoekend patroon

- Motorisch systeem wordt gebruikt om prikkels te ervaren → beeld van kind dat zich in de wereld gooit
- zoekt lawaai, beweging, fysiek contact, geuren, beelden op
- Waaghals, risicovol gedrag (zonder gevaar te beseffen), gangmaker in de klas
- wisselt abrupt van activiteit bij nieuwe prikkel, afleidbaar, komt verstrooid over
- reageert met motoriek (slaan/ kapotmaken / knuffelen) op emotie en frustratie
- weinig angsten (≠ prikkelgevoelig patroon)
- Vaak minder interesse in wederzijdse communicatie

Gedragsafwijkingen

Dromerig, suf, korte taakspanne, geringe concentratie, afleidbaar, snel niet meer mee, vertelt van de hak op de tak, oppervlakkige info verwerking, kan niet luisteren en schrijven tegelijkertijd.

Neuropsychologische deelfuncties

Alertheid (baby), selectieve aandacht (6j maar inhibitie van irrelevante info is pas volledig ontwikkeld tegen leeftijd van 11à 13 jaar), altemnerende aandacht, volgehouden aandacht (sterke toename vanaf 11 j)

Neuropsychologische functie

aandacht

Gedragsafwijkingen

**Moeite om opdracht te onthouden,
moeite met tussenstappen in
hoofdrekenen, bij overtekenen steeds
terugkijken naar voorbeeld .**

**Traag aanleren van liedjes, versjes en
namen, WO,
moeite met automatiseren van
maaltafels, eenvoudig hoofdrekenen,
spelregels niet onthouden**

**Moeizaam automatiseren vaardigheden
zoals fietsen, typen, zwemmen**

Neuropsychologische deelfuncties

**Korte termijn geheugen
en werkgeheugen**

**Lange termijn
geheugen
(Semantisch geheugen)**

**Procedurele geheugen
(handelingsgeheugen,
ontwikkelt snel)**

Neuropsychologische functie

Geheugen

Gedragsafwijkingen	Neuropsychologische deelfuncties	Neuropsychologische functie
Zwak in turnen en spel, knutselen, onhandig	Fijne en grove motoriek,	Motoriek en praxie
nabootsen van gebaren in liedjes, moeilijk aankleden, ritmes klappen of stappen, moeizaam uitbeelden van handelingen	ideomotore dyspraxie (5 à 8 jaar, tussen 8-12 jaar soms nog onrijpe uitbeelding met de niet-dominante hand)	
volgorde van deelhandelingen niet kennen	Ideatorische dyspraxie	
Veel kwijlen, niet goed bijten of kauwen	Buccofaciale dyspraxie	

Gedragsafwijkingen

**Weinig exploratiedrang,
moeite om de weg terug te
vinden,**

**moeite met puzzelen,
(na-)tekenen, legoblokken,
Knex**

Neuropsychologische deelfuncties

Ruimtelijke oriëntatie

**Constructieve dyspraxie (< 4j
is simultaanagnosie niet
gestoord: vb kindje tekenen
met onderdelen verspreid
over blad)**

Neuropsychologische functie

**Visuospatiële
vaardigheden**

Gedragsafwijkingen	Neuropsychologische deelfuncties	Neuropsychologische functie
Woordvindingsproblemen, agressieve uitbarstingen wegdromen in de les, teruggetrokken gedrag, verlegen, lang wachten met antwoord geven, slechte prestaties voor WO, ...	Taalproductie Taalbegrip	Taal (50% kinderen VTSO hebben psychiatrische problematiek)
Geen beurt kunnen afwachten, niet bij onderwerp kunnen blijven, geen gesprek gaande kunnen houden, Toonhoogte en spraakvolume niet kunnen regelen/begrijpen, verveling bij de ander niet herkennen,	Taalpragmatiek	

Gedragsafwijkingen

zwart-wit denken, erg gericht op regels en routine blijven doorpiekeren
perspectief van de andere persoon niet kunnen innemen (geen empathie),
eenzelfde strategie blijven toepassen ook al werkt die niet.

Moeite met overgangen (speeltijd naar les)

Moeite om rustig te blijven om rationeel te kunnen denken, zeer snel afleidbaar door interne en externe prikkels, moeite om bij een onderwerp te kunnen blijven,

Neuropsychologische deelfuncties

Cognitieve flexibiliteit

Wisselen van cognitieve set

inhibitie

Neuropsychologische functie

Executieve functies

NEUROPSYCHOLOGISCHE ASSESSMENT

Sensorische informatieverwerking en -regulatie

Aandacht

Geheugen

Taal

Visuospatiële functies

Motoriek en praxie

Executieve functies

